

Olje- og energidepartementet
Pb. 8148 Dep
0033 Oslo

Att. Ekspedisjonssjef Per Håkon Høisveen
Sendes elektronisk til postmottak@oed.dep.no

Oslo, 22.04.2009

Høringsuttalelse fra Norwea om utkast til lov om fornybar energiproduksjon til havs (havenergiloven)

1. Innledning/sammendrag. Som vindkraftbransjens interesseorganisasjon i Norge takker Norwea for anledningen til å komme med innspill til utkast til havenergiloven. Lovforslaget er en prisverdig del av oppfølgingen av klimaforliket. Selv om mye må fylles ut i forskrifts form, utgjør forslaget et viktig skritt på veien mot et velfungerende regulatorisk rammeverk for fornybar energiproduksjon til havs. Vi er generelt svært fornøyd med forslaget innhold. Spesielt støtter vi at følgende elementer er inkludert: (1) *Konsesjonssystem basert på åpning av arealer som er funnet egnet for offshore vindkraft.* Dette vil bidra til å gi industrien forutsigbarhet, ivareta andre samfunns- og miljøinteresser, samt redusere konfliktnivå i forbindelse med utbygging. (2) *En prekvalifiseringsordning* som sikrer at aktører som oppnår konsesjon har kompetanse og finansiell styrke til å gjennomføre aktuelle prosjekter på en forsvarlig måte.

I det følgende vil vi begrense oss til å gi våre bemerkninger til enkelte sentrale punkter i forslaget, og viser forøvrig til våre tidligere innspill til departementet. Vi understreker videre at lovverket må suppleres med forskrifter og settes i sammenheng med myndighetenes planlagte strategi for marin offshore energiproduksjon, dersom utvikling av vindkraft på norsk sokkel skal fremmes. Strategien vil etter vårt syn legge avgjørende føringer på det videre arbeidet med det regulatoriske rammeverket. Vi tillater oss derfor innledningsvis også å komme med anbefalinger som etter vårt syn bør inkluderes i dette strategiarbeidet og dets forlengelse.

Gitt bl.a. det store uutnyttede potensialet for rimeligere landbasert vindkraft, bør ikke ambisjonen for det korte tidsløpet frem mot 2020 etter vårt syn være å generere flest mulig megawatt offshore vindkraft, men snarere å utnytte Norges maritime spisskompetanse til å fremme nærings- og teknologiutvikling. Følgende grep vil imidlertid kunne berede grunnen for storskala eksport av offshore vindkraft i årene etter 2020:

(1) *Forberedelse av offshorenett og utvekslingskapasitet med kontinentet.* Finansieringsmodellene for disse kablene bør reflektere den store nytten EU har av kraften gjennom forsyningsikkerhet, slik at norsk industri og norske forbrukere i størst mulig grad skjermes for kostnader. (2) *Opprettelse av handelsavtaler for elektrisitet og grønne verdier med andre nasjoner.* Gjennom oppfyllelsen av EUs fornybardirektiv kan Norge høste viktige erfaringer fra handel med elektrisitet og grønne verdier og derved legge til rette for finansiering av norsk offshore vindkraft fra EU i årene etter 2020. (3) *Demonstrasjonsprosjekter for offshore vindkraft.* Norges fortrinn innen offshore vindkraft ligger etter Norweas syn først og fremst i vår evne til å få teknologi til å fungere under krevende maritime forhold. For å fremme norsk nærings- og industriutvikling bør myndighetene legge til rette for åpne demonstrasjonsprosjekter som lar aktører fra hele verdikjeden innen offshore vindkraft teste sine teknologier, sin evne til samarbeid, samt redusere kostnader. (4) *Utpeking av konsesjonsmyndighet og systemansvarlig m.m. i dialog med bransjen, og med henblikk på samarbeid med utenlandske systemoperatører for overføringssystem.*

2. Lovens virkeområde. Geografisk er lovforslaget begrenset innad av grunnlinjene. Det legges følgelig opp til at eventuelle vindkraftverk innenfor grunnlinjene fortsatt behandles etter energiloven. I praksis innføres altså to

regulatoriske rammeverk, med potensielt forskjellige ansvarlige myndighetsorganer, for offshore vindkraft. Vi vil påpeke at dette skillet stiller myndighetene overfor en rekke utfordringer, siden det vil være svært krevende å harmonisere regelverk for vindkraftverk innenfor og utenfor grunnlinjen. Manglende harmonisering vil igjen kunne føre til at det oppstår situasjoner med forskjellige økonomiske rammevilkår innenfor/utenfor grunnlinjen knyttet til støtte og nettilknytning m.m.

3. Kartlegging og åpning av arealer. Det er svært positivt at konsesjonsbehandling og utbygging ikke kan finne sted før egnede sjøarealer er identifisert og åpnet. Erfaringer fra andre land som Tyskland, der det i stor grad har vært fritt frem å søke konsesjon for prosjekter, tyder på at en mer liberal konsesjonspolitik fort vil føre til høyere konfliktnivå, samt at prosjekter som ikke realiseres binder opp tillatelser. Vi stiller oss likevel positive til unntaksbestemmelsen fra dette regelverket for demonstrasjonsprosjekter m.m. Dette er et av flere virkemidler som kan fremme teknologiutvikling offshore på kortere sikt.

Gjennom arealprosessen det legges opp til vil man kunne peke ut områder der offshore vindkraft ikke står i uakseptabel konflikt med andre samfunns- og miljøinteresser (som fiskeri, skipsfart, fugleliv, petroleumsvirksomhet, mulig CO₂-lagring etc.) Dette vil etter vårt syn både redusere konfliktnivå, ivareta samfunns- og miljøinteresser og gi forutsigbarhet til utbyggere. Arbeidet med overordnede konsekvensutredninger for offshore vindkraft som er foretatt i forbindelse med helhetlig forvaltningsplan for Norskehavet tyder klart på at konflikter med de fleste andre interesser kan minimeres ved fornuftig plassering av vindkraftverk.

Vi ser et behov for i lovforslaget å klargjøre "byrdefordelingen" mellom konsekvensutredningene som foretas forut for at et areal åpnes for konsesjonssøknader og den påfølgende konsesjonsprosessen med tilhørende detaljplan. Etter vårt syn vil konfliktnivået i den påfølgende prosessen reduseres betydelig dersom myndighetene foretar et grundig kartleggings- og utredningsarbeide som avdekker alle vesentlige konflikter og identifiserer områder der konfliktnivået er akseptabelt/håndterbart.

Den helhetlige forvaltningsplan for Norskehavet samt forvaltningsplanen for Nordsjøen (som er under utarbeidelse) kan vise seg å bli nyttige kilder til overordnet kunnskap om konsekvenser og mulige arealer.

Kartleggingen av arealer henger tett sammen med myndighetenes arbeid pågående arbeid med en strategi for marin fornybar energiproduksjon. Viktige spørsmål om hvilke markeder kraften skal overføres til, koordinering i forhold til nettutbygging, og den langsiktige finansieringen av offshore vindkraft legger føringer for *hvilke* arealer som skal åpnes. Tilsvarende vil strategiens spørsmål om langsiktig finansiering av offshore vindkraft legge føringer for *når* arealer åpnes.

Vi vil derfor anbefale myndighetene å gå i tett og åpen dialog med vindkraftbransjen om slike markedsmessige forhold for arealvalg, som nærhet til betalingsvillige markeder, nettilknytning, utnyttelse av vindsystemer som gir Norge et komparativt fortrinn m.m.

4. Prekvalifisering, konsesjon og detaljplan. Utbygging og drift av anlegg på et areal som er åpnet kan i følge lovforslaget bare skje etter at konsesjon er innvilget og detaljplan godkjent. Både utbyggings- og driftsfasen for offshore vindkraft vil være kapitalintensiv og stille store krav til økonomisk gjennomføringsevne, samt kunnskap om, og evne til å ivareta, relevante standarder.

Vi støtter derfor at det finnes hjemmel for å innføre en prekvalifisering av aktører. Dette vil etter vårt syn være avgjørende for å sikre at utbygging gjennomføres, og at målsetninger for offshore vindkraft nås på en forsvarlig og effektiv måte uten at tillatelser bindes opp over tid. Vi oppfordrer myndighetene til å utforme prekvalifiseringskrav

i dialog med bransjen. Søknadsprosessen for en offshore vindpark vil kunne være både tids- og kapitalkrevende, og det er derfor viktig at prekvalifiseringskrav (og andre forutsetninger for å oppnå konsesjon) kommuniseres på en transparent måte til søkere.

Det er positivt at forslaget åpner for konkurranse mellom flere søkere på samme areal. Dette vil kunne bidra til både kostnadseffektivitet og teknologisk innovasjon. Samtidig er det som forslaget påpeker avgjørende å finne frem til en løsning som ikke medfører kostbart dobbeltarbeid i forbindelse med konsekvensutredninger.

5. Arealavgift. Vi ser at forslagens hjemmel til å innføre en arealavgift kan bidra til å sikre fremdrift og realisering, og at det i en senere fase der offshore vindkraft er nærmere full kommersialisering vil kunne utgjøre en rettmessig "leie" for bruk av areal. Likevel understreker vi at en eventuell avgift må ta høyde for de store kostnadene som er knyttet til offshore vindkraft, og sikre norsk offshore vindkrafts konkurransefortrinn.

6. Sikkerhet. I forbindelse med utforming av krav til sikkerhet og beredskap offshore, støtter vi høringsnotatet i at det er et behov for å hente inn ny kunnskap. Etter vårt syn er det avgjørende at dette regelverket tilpasses offshore vindkraft. Etter vårt syn er overføringsverdien av flere sikkerhetskrav fra petroleumssektoren begrenset, for såvidt som utslippsfaren er fraværende/minimal og vindkraftanlegg typisk vil være ubemannede.

7. Systemansvar og utførsel/innførsel av elektrisitet. Som nevnt bør nettplanlegging være en sentral komponent i arbeidet med en langsiktig offshore strategi. For å sikre en langsiktig og rasjonell nettutvikling vil både systemansvarlig og konsesjonsmyndighet måtte identifiseres. Det er prisverdig at lovforslaget åpner for å gi kriterier som skal sikre samfunnsøkonomisk rasjonell utvikling av offshorenett. Dette gir myndighetene en gylden anledning til å skape et system som ivaretar koordinering av nett og produksjon samt sikre dimensjonering som tar høyde for fremtidig produksjon.

Med hilsen,

Generalsekretær Øyvind Isachsen

Øistein Schmidt Galaaen

